

Trei sferturi de secol de artă corală

(Grigore Constantinescu – 3 mai 2015)

Corul Academic Radio, fondat în 1940 sub conducerea lui Ion Croitoru, s-a impus ca o formație de elită, unică în România, condusă fiind – de-a lungul anilor – de Dumitru D. Botez, Dumitru D. Stancu, Gheorghe Danga, Constantin Petrovici, Emanoil Elenescu, Alexandru Șumski, Carol Litvin, Aurel Grigoraș, pentru ca în prezent la pupitru să se afle de 15 ani maestrul Dan Mihai Goia.

Mii de minute de înregistrări speciale, concerte à cappella și vocal- simfonice, emisiuni Radio – TV au determinat atât diversificarea repertorială, cât și afirmarea concertistică la înalte cote valorice. Numeroși compozitori români au scris lucrări pentru această formație, care le-a prezentat pe scenă în primă audiție absolută, dar le-a și înregistrat. Acest ansamblu coral de excepție a probat calitatea sa în lucrări din literatura muzicală românească și universală, în marele repertoriu liric prezentat pe scena de concert, abordând un impresionant număr de lucrări în toate genurile muzicale, de la miniatură la poemul coral, de la misă și oratoriu la operă, cantată sau simfonie.

Devenind adesea pagini de antologie în planul vieții muzicale românești versiunile interpretative ale orchestrelor din țară și străinătate, în colaborare cu **Corul Academic Radio**, se bucură de aprecieri elogioase din partea publicului și al criticii de specialitate. Ansamblul a efectuat turnee în Germania, Bulgaria, Spania, Grecia, Cipru, Israel etc., colaborând adesea cu orchestre de renume sub baghete de prestigiu din țară și din străinătate (Sergiu Comissiona, Iosif Conta, Horia Andreescu, Ilarion Ionescu-Galați, Corneliu Dumbrăveanu, Igor Markevici, Enrique Garcia Asensio, Sakari Oramo, Jin Wang, Neil Thompson, James Levine ș.a.). Preluând tradiția ilustră a coraliștilor autohtoni, ansamblul este actualmente cea mai importantă și mai valoroasă formație de gen din România, scriind cu majuscule istoria unui repertoriu care a asigurat valoarea și aprecierea artei interpretative românești în întreaga lume.

După primul concert aniversar (18 februarie 2015) dedicat muzicii universale, al doilea concert aniversar (30 aprilie) a fost consacrat creației românești contemporane. Arta corală componistică și interpretativă românească a dăruit culturii naționale comori de expresivitate și gândire, trăire artistică, adevăr al simțirii, ingeniozității, creativității de o remarcabilă diversitate stilistică, adevărat tezaur propriu poporului nostru. După cum spune Dan Mihai Goia, „avem șansa de a studia, de a înțelege, de a da viață pe scena de concert acestor adevărate opere al căror frumos artistic, de sinceritate creatoare, are valoare perenă.” Relațiile cu compozitorii noștri au oferit asemenea creații, cu semnături presitigioase, unele dintre acestea figurând în desfășurarea muzicală a acestui concert, în dorința de ascensiune a înțelegerii mesajului creator.

Referitor la reperul aniversar și alcătuirea repertoriului, se pot alinia temporal participările componistice. Cu o singură excepție – compozitorul Adrian Pop, aflat în spațiul a șase decenii de existență, ceilalți autori de muzică depășesc mai mult sau mai puțin vârsta corului: deceniul 7 – Cornelia Tăutu, Irina Odăgescu-Țuțuianu, deceniul 8 – Felicia Donceanu; cei care ne-au părăsit aveau vârste patriarhale, Radu Paladi – 87 și Vasile Timiș – 92 de ani. Concepția dirijorului Dan Mihai Goia a fost cea a unui program în „oglinză”, în care muzica primului compozitor să fie simetrică cu cea a finalului de concert. Pentru început **Cântarea pătimirii noastre** (Premiul

Academiei Române) de Irina Odăgescu-Țuțuianu, lucrare inspirată de versurile poetului Octavian Goga (recitator Ionuț Kivu). „Fiind un text amplu, am realizat un compendium care apare ca un ecou, remember la o stare de fapt, când nimic nu poate salva sufletul uman, ajuns la pragul neputinței și al disperării, decât acel ideal spiritual pe care îl reprezintă divinitatea.” (Irina Odăgescu-Țuțuianu). Imaginea sonoră, cu culoarea variabilă, lirică sau dramatică, restituia apoi piesa **Voroneț** de Vasile Timiș, urmată de „tinerețea fără bătrânețe” a celor două **Colinde laice** de Radu Paladi și impunătoarea incantație, rugăciunea Domnească **Tatăl nostru** de Felicia Donceanu. Cei doi compozitori care încheiau derularea programului până la mijlocul său au fost Adrian Pop, realizatorul unui ecou de madrigal, **Strade, stradele** și Cornelia Tăutu cu vivacitatea melodicoritmico-intonațională a **Divertismentului rustic** (participanți solistul vocal Nicolae Simonov, pianista Carmen Săndulescu, percuționistul prof. univ. Alexandru Matei).

„Oglindirile” continuau apoi în sens invers cu **Tripticul coral religios**, imagine alternativă a componisticii Corneliei Tăutu, muzică întregită spiritual de contrastul distinct al celor **Două colinde laice** de Adrian Pop (între care „**Vine hulpe di la munte**” se bucură de o recunoscută celebritate). Lumea culorilor, sugerată la început de Vasile Timiș, intră în dialog cu feeria corală **Culori, flori, fructe**, versuri și muzică de Felicia Donceanu. Spre finalul recurenței oglinzilor, lumina versului eminescian aducea aura romantică dragă interpreților și publicului, subtil tălmăcită în sonetul **Atât de fragedă** de Radu Paladi, elegant evocată în **Trei valsuri** de Vasile Timiș (la pian Carmen Săndulescu). Momentul final al acestui minunat program, deci și ultima „oglinzire”, a răsunat plin de emoție prin vocile corului, intonând **Tatăl nostru** de Irina Odăgescu-Țuțuianu, model de simțire în rugăciunile poporului nostru.

Ar trebui să încheiem aici impresiile de ascultător și comentator al Concertului aniversar, desfășurat sub gestul inspirat al dirijorului Dan Mihai Goia, în anul în care se încheie cariera de dirijor al Corului Academic Radio cu o demonstrație la altitudine de maximă măiestrie. Un supliment însă, Suita scurtă de Alexandru Pașcanu, ne-a atras atenția că astfel de concerte pot fi mai multe, dacă deschidem „lada de zestre” a muzicii corale românești.